

ปริทัศน์หนังสือ
สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา
The Situation of Language Selection and
Background in Malaysia

นุรุลฮุดา เจะเลาะ¹ | Nurulhuda Jehloh

ชื่อหนังสือ	สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา
ผู้แต่ง	อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ
จำนวน	131 หน้า
ปีที่พิมพ์	2561
ราคา	150 บาท
สำนักพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือ สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา เป็นหนังสือที่รวบรวมเนื้อหาจากโครงการวิจัยทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น สกว. โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ เป็นหัวหน้าโครงการ ชื่อโครงการวิจัย บทบาทที่แข่งขันกันระหว่างภาษาประจำชาติกับภาษาอังกฤษในประเทศกลุ่มอาเซียน : การศึกษาการเลือกภาษาในแวดวงกฎหมาย สื่อ การศึกษา วรรณกรรม และการเมือง โดยผู้เขียนได้สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษาในแวดวงสำคัญของกลุ่มประเทศอาเซียนและบทสังเคราะห์ที่เป็นแบบจำลองการจัดบทบาทที่พอดีระหว่างภาษาประจำชาติกับภาษาสากลหรือภาษาอังกฤษ ที่จะสร้างความสมดุลแห่งอำนาจของทั้งสองภาษาเพื่อทำให้ประเทศก้าวหน้าไปสู่ระดับสากล แต่ในขณะเดียวกันก็ยังสามารถธำรงรักษาอัตลักษณ์ของความเป็นชาติไว้ได้โดยไม่เสื่อมคลาย หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้ใหม่ทั้งในด้านภาษาและสังคม เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดวิจัยในแนวนี้มาก่อน

¹ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาภาษามลายู คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ติดต่อได้ที่ : nurulhuda51@gmail.com

¹ Lecturer, Department of Malay Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University, e-mail : nurulhuda51@gmail.com

สาระสำคัญของหนังสือครอบคลุมในเรื่องของประเทศมาเลเซียกับการเลือกใช้ภาษาระหว่างภาษาประจำชาติที่จะทำให้เกิดเอกภาพของประเทศกับภาษาอังกฤษที่จะช่วยหนุนเสริมให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าในระดับสากล ผู้เขียนได้แบ่งการใช้ภาษาในแวดวงที่สำคัญ 5 แวดวง ได้แก่ แวดวงกฎหมาย การศึกษา วรรณกรรม สื่อ และการเมือง และแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ ศึกษาภูมิทัศน์ภาษา ศึกษาการใช้ภาษาในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละแวดวง และศึกษารูปแบบการแปล โดยเปรียบเทียบกันระหว่างการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติกับการแปลจากภาษาประจำชาติเป็นภาษาอังกฤษ หนังสือดังกล่าวไม่เพียงแต่ชี้ให้เห็นถึงการเลือกใช้ภาษาในแวดวงต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังทำให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซียที่มีผลต่อการเลือกใช้ภาษาอีกด้วย

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 7 บท เป็นการจับตามผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ซึ่งจะขอกล่าวถึงเนื้อหาในแต่ละบทโดยสรุป ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ในบทนี้ผู้เขียนระบุเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและความเป็นมาของสถานการณ์ภาษาของประเทศมาเลเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย (Federation of Malaysia) เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน มีเนื้อที่รวม 330,803 ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีทะเลจีนใต้กั้นระหว่างพื้นที่ทั้งสอง พื้นที่ส่วนแรก คือ มาเลเซียตะวันตก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายูมีพรมแดนทิศเหนือติดประเทศไทยและทิศใต้ติดกับสิงคโปร์ และพื้นที่ส่วนที่สอง คือ มาเลเซียตะวันออก ตั้งอยู่บริเวณทางเหนือของเกาะบอร์เนียวมีพรมแดนทิศใต้ติดอินโดนีเซียและมีพรมแดนล้อมรอบประเทศบรูไน

เมืองหลวงและศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซีย คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (Kuala Lumpur) เป็นเขตปกครองพิเศษที่อยู่ในรัฐสลังงอร์ (Selangor) ส่วนเมืองที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารราชการแผ่นดิน คือ เมือง ปูตราจายา (Putrajaya) มาเลเซียเคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของอังกฤษในดินแดนบนคาบสมุทรมลายูตั้งแต่ปี ค.ศ. 1824 โดยอังกฤษได้ปกครองดินแดนแถบนี้เป็นเวลานานกว่าหนึ่งศตวรรษ ต่อมาในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 อังกฤษได้ให้เอกราชแก่ดินแดนบนคาบสมุทรมลายูเกือบทั้งหมด ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ ซึ่งรัฐที่ได้รับเอกราชจากอังกฤษในครั้งนั้น ได้เข้าร่วมเป็นสหพันธรัฐเดียวกันภายใต้ชื่อ “สหพันธรัฐมาลายา” (Federation of Malaya) ดังนั้น

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิภาคภาษา

วันที่ 31 สิงหาคมของทุกปีจึงถือเป็นวันชาติ (Hari Kebangsaan) หรือวันประกาศอิสรภาพของมาเลเซีย (Hari Merdeka) ต่อมาในวันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 1963 อังกฤษได้ถอนตัวออกจากการปกครองอาณานิคมรัฐซาบาห์ (Sabah) รัฐซาราวัก (Sarawak) และประเทศสิงคโปร์ (Singapore) รัฐทั้ง 3 จึงเข้าร่วมกับสหพันธรัฐมาลายา และได้เปลี่ยนนามประเทศจากสหพันธรัฐมาลายาเป็น “สหพันธรัฐมาเลเซีย” (Federation of Malaysia) วันที่ 16 กันยายนของทุกปีจึงเป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งของชาวมาเลเซียเรียกว่า “วันมาเลเซีย” (Hari Malaysia) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองการจัดตั้งสหพันธรัฐมาเลเซีย แม้ว่าอีก 2 ปีถัดมา สิงคโปร์จะแยกตัวออกเป็นอิสระก็ตาม

ปัจจุบันบนคาบสมุทรมาลายูของประเทศมาเลเซียมีการแบ่งอาณาเขตการปกครองเป็น 13 รัฐ ได้แก่ เนกรีเซมบีตัน สลังงอร์ ปะลิส ตรังกานู เกดะห์ กลันตัน ปะหัง ยะโฮร์ เประ มะลาคา ปีนัง ซาบาร์ห์ และซาราวัก และเขตปกครองพิเศษ 3 เขต ได้แก่ กัวลาลัมเปอร์ ลาปูวัน และปูตราจายา โดยมี 9 รัฐที่มีประมุขแห่งรัฐเป็นองค์สุลต่านหรือเรียกว่า ยังดีเปอร์ตวนอากง (Yang di-Pertuan Agong) ได้แก่ เนกรีเซมบีตัน สลังงอร์ ปะลิส ตรังกานู เกดะห์ กลันตัน ปะหัง ยะโฮร์ และเประ ส่วนอีก 4 รัฐ ที่มีผู้ว่าการรัฐเป็นประมุขหรือเรียกว่า ยังดีเปอร์ตวนเนอเกอรี (Yang di-Pertua Negeri) ซึ่งประมุขแห่งรัฐทั้ง 9 แห่งจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันขึ้นมาดำรงตำแหน่งประมุขสูงสุดของประเทศวาระละ 5 ปี มาเลเซียประกอบด้วยประชากรชนจากหลายเผ่าพันธุ์รวมกันอยู่บนคาบสมุทรมาลายู แบ่งเป็นชาวมลายู จีน อินเดีย ภูมิมุตรที่ไม่ใช่ชาวมลายู และกลุ่มอื่น ๆ เช่น ชาวอิบัน (Ibans) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในรัฐซาราวัก และ คาดาชัน (Kadazans) อาศัยอยู่ในรัฐซาบาร์ห์ ความเห็นพหุสังคมของมาเลเซียทำให้มีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 60.4 นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมาได้แก่ ศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 19.2 ศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 9.1 ศาสนาฮินดู คิดเป็นร้อยละ 6.3 และศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาซิกข์และลัทธิเต๋า คิดเป็นร้อยละ 5 เป็นต้น ส่วนความเป็นมาของสถานการณ์ภาษาในประเทศมาเลเซีย ผู้เขียนได้ระบุไว้ว่ามาเลเซียเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางภาษา โดยมีภาษาทั้งหมด 136 ภาษา ส่วนใหญ่เป็นภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งบนคาบสมุทรและบนพื้นที่ทวีป ภาษาหลักสำหรับใช้ในการสื่อสารของประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วย 3 ภาษา คือ ภาษามาเลย์ ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ซึ่งภาษามาเลย์

เป็นภาษาพื้นถิ่นของชาวมลายูที่อาศัยอยู่ในดินแดนนี้มาแต่เดิม ส่วนภาษาจีนเป็นภาษาของกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากเป็นอันดับที่สองของประเทศ และภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาของชาติตะวันตกก็มีความสำคัญจนกลายเป็นภาษาหลักอีกภาษาหนึ่งของคนมาเลเซีย

บทที่ 2 การใช้ภาษาในแวดวงกฎหมายของประเทศมาเลเซีย ในบทนี้ผู้เขียนได้ระบุว่ากฎหมายของประเทศมาเลเซีย จากการรวบรวมข้อมูลในเว็บไซต์พบด้วยบทกฎหมายและพระราชบัญญัติ ทั้งหมด 536 ฉบับ โดยคาดว่าจะการเลือกใช้ภาษามากกว่าภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ แต่พบว่ามิตัวบทกฎหมายที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษมากกว่าที่เขียนเป็นภาษามลายู ด้วยเหตุที่การเลือกใช้ภาษาอังกฤษในแวดวงกฎหมายของประเทศมาเลเซียมากกว่าภาษาประจำชาติ เพราะประเทศมาเลเซียเคยเป็นอาณานิคมขึ้นของประเทศอังกฤษมาก่อน ซึ่งอังกฤษได้วางรากฐานทางกฎหมายแบบจารีต (Common Law) จึงมีการเลือกใช้ภาษาอังกฤษในแวดวงกฎหมาย เมื่อเลือกใช้ภาษาอังกฤษร่างกฎหมายเพื่อแสดงอำนาจแทนภาษาประจำชาติ ย่อมสะท้อนให้เห็นความสำคัญและอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อการเลือกใช้ภาษาในแวดวงกฎหมายของประเทศมาเลเซีย เมื่อ ปี ค.ศ. 1957 ประเทศมาเลเซียได้ประกาศอิสรภาพและได้มีกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับแรกโดยเลือกใช้ภาษาอังกฤษจัดบันทึกก่อน ต่อมาช่วง ค.ศ. 1970 จึงมีการแปลรัฐธรรมนูญเป็นภาษามลายูในภายหลังและแปลแล้วเสร็จในปี ค.ศ. 2002 ที่นำไปใช้เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศยาวนานมากกว่า 30 ปี การแปลกฎหมายรัฐธรรมนูญ คลาเรนซ์ ซัว ได้บันทึกคำกล่าวของ ดาตุ๊ก ไซตุน ซาเวียห์ ปูเตหฺ (Datuk Zaitun Zawiyah Puteh) รองอธิบดีกรมอัยการว่า การแปลกฎหมายจากภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ต้องควรระวังในการเลือกใช้คำให้ถูกต้อง และต้องสื่อความหมายชัดเจนให้ได้มากที่สุด ยิ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศยิ่งต้องระวังไม่ให้เกิดความคลุมเครือ หากมีข้อขัดแย้งในการตีความกฎหมายระหว่างฉบับภาษาอังกฤษและฉบับภาษามลายูให้ยึดกฎหมายฉบับภาษามลายูเป็นสำคัญ และในกฎหมายรัฐธรรมนูญคือ มาตรา 152 กำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งพบว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญมีการเขียนเป็นภาษามลายูและภาษาอังกฤษเท่านั้นไม่มีการเขียนเป็นภาษาอื่น ๆ อีก

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา

นอกจากนี้ผู้เขียนได้ทำการสุ่มเก็บตัวอย่างกฎหมายประเภทต่าง ๆ ของประเทศมาเลเซียจำนวน 536 ฉบับ พบว่ามีกฎหมายและพระราชบัญญัติจำนวน 95 ฉบับ มีการระบุชัดเจนว่าเป็นฉบับที่มีสองภาษาที่ใช้ภาษามาเลย์ควบคู่กับภาษาอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายทั้ง 95 ฉบับนี้ไม่สามารถระบุได้ว่ากฎหมายฉบับภาษามาเลย์หรือฉบับภาษาอังกฤษ ฉบับใดถูกเขียนเป็นฉบับแรก เนื่องจากไม่ได้มีหลักฐานชัดเจน ดังเช่นกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับแรก ที่มีหลักฐานชัดเจนว่าเป็นภาษาอังกฤษ และมีการแปลเป็นภาษามาเลย์ในภายหลัง อีกทั้งผู้เขียนยังพบกฎหมายที่ร่างเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาเดียวและกฎหมายที่ร่างด้วยภาษามาเลย์ภาษาเดียวอีกด้วย จึงไม่สามารถระบุได้ว่าตัวบทกฎหมายที่ปรากฏทั้งสองภาษานั้น ภาษาใดเป็นภาษาต้นฉบับ ดังนั้นจะเห็นได้ชัดเจนว่าการที่ประเทศมาเลเซียกำหนดให้ภาษามาเลย์เป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติ แต่กลับพบการยกร่างกฎหมายและการแปลกฎหมายจากภาษาอังกฤษ แม้จะไม่สามารถระบุได้ว่าภาษาใดเป็นต้นฉบับแต่การแปลกฎหมายหรือการเลือกใช้กฎหมายเป็นภาษาอังกฤษย่อมแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของภาษาอังกฤษในประเทศมาเลเซียได้อย่างชัดเจน

ภูมิทัศน์ภาษาในแวดวงกฎหมายของประเทศมาเลเซียแม้ว่าจะเลือกใช้ภาษามาเลย์เป็นหลัก แต่มีปัจจัยของหน่วยงานผู้ออกป้ายระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนที่มีความแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ป้ายของหน่วยงานรัฐบาลมีการเลือกใช้ภาษามาเลย์ ในขณะที่ป้ายของหน่วยงานเอกชนมีการเลือกใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนป้ายสองภาษาของหน่วยงานรัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ภาษามาเลย์ก่อนภาษาอังกฤษ ต่างจากหน่วยงานเอกชนจะให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษมากกว่า และลำดับของการเลือกใช้ภาษาในป้ายของหน่วยงานเอกชนจะเลือกใช้ภาษาอังกฤษมาก่อนภาษามาเลย์ เพราะตัวแทนของหน่วยงานเอกชนส่วนใหญ่เป็นห้างสรรพสินค้าและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญส่งผลให้การเลือกใช้ภาษาในป้ายแวดวงกฎหมายของหน่วยงานเอกชนเลือกใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพื่อให้เกิดการลู่เข้าของภาษาตามผู้ที่ต้องการสื่อสาร นอกจากนี้ ยังพบป้ายของหน่วยงานรัฐบาลที่มีการเลือกใช้เป็นภาษาจีน ภาษาปันจาบี

และภาษาทมิฬ ซึ่งต่างจากหน่วยงานเอกชนที่เลือกใช้เพียงภาษาจีนเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าป้ายของหน่วยงานรัฐบาลจะเลือกใช้ภาษาที่มีความหลากหลายมากกว่าหน่วยงานเอกชน

ทั้งนี้ การเลือกใช้หลายภาษาในป้ายของหน่วยงานรัฐบาล ภาษามาเลย์มีการเขียนด้วยตัวอักษรยาวี สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานรัฐบาลให้ความสำคัญกับกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศมาเลเซีย จึงต้องเลือกใช้ภาษาในป้ายห้ามที่มีความหลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์และแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติอีกด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะไม่พบในป้ายของหน่วยงานเอกชน

บทที่ 3 การใช้ภาษาในแวดวงสื่อของประเทศมาเลเซีย ในบทนี้ผู้เขียนได้แบ่งประเภทของสื่อตามการศึกษาของเลนต์ ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ พบว่าการเลือกใช้ภาษาและการแปลในแวดวงสื่อของประเทศมาเลเซียนั้น ได้แก่ ภาษามาเลย์ ภาษาจีน ภาษาทมิฬ และภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย และเป็นภาษาของประเทศเจ้าอาณานิคมมาแต่เดิม ซึ่งสื่อแต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกันไป เช่น หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร เป็นสื่อประเภทสิ่งตีพิมพ์ที่ปรากฏใช้ทั้ง 4 ภาษา และเป็นสื่อที่ผู้รับสารจำเป็นต้องมีความรู้ทางภาษาที่สามารถอ่านหนังสือภาษานั้น ๆ ได้จึงจะเข้าใจเนื้อหา หนังสือพิมพ์และนิตยสารจึงเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนในเรื่องของสื่อประเภทวิทยุจะเลือกใช้ 3 ภาษา ได้แก่ ภาษามาเลย์ ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ สื่อประเภทโทรทัศน์มีการใช้ภาษาเพียง 2 ภาษาเท่านั้น คือ ภาษามาเลย์และภาษาจีน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสื่อโทรทัศน์มีการเลือกใช้ภาษาที่มีความหลากหลายน้อยที่สุด แต่มีนัยสำคัญในการให้ข้อมูลการเลือกใช้ภาษามากที่สุด เพราะเป็นสื่อที่แพร่หลายไปได้ไกลครอบคลุมพื้นที่ของคนทุกกลุ่มที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย อีกทั้งสื่อดังกล่าวเลือกถ่ายทอดเหตุการณ์ที่บันทึกไว้หรือเกิดขึ้นในขณะนั้นได้ทันที จึงทำให้สื่อประเภทโทรทัศน์มีความสำคัญที่สุดสำหรับกลุ่มที่ใช้รับข้อมูลข่าวสาร

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิภาคภาษา

นอกจากนี้ผู้เขียนระบุว่าการใช้สื่อโทรทัศน์ในประเทศมาเลเซียเลือกใช้ภาษามาเลย์ อาจเป็นเพราะภาษามาเลย์เป็นภาษาประจำชาติและน่าจะเป็นภาษาที่คนทุกของกลุ่มที่อาศัยอยู่ในประเทศจำเป็นต้องรู้และสื่อสารภาษามาเลย์ได้ จึงเป็นภาษากลางสำหรับการสื่อสารกับทุกคน และประเภทสื่อโทรทัศน์ที่เลือกใช้ภาษาจีนด้วยนั้นเพราะกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่เข้ามาทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนมากเป็นเจ้าของกิจการและน่าจะเป็นกลุ่มคนที่มีฐานะ ภาษาจีนจึงเป็นภาษาของกลุ่มที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ทำให้สื่อประเภทโทรทัศน์เลือกใช้ภาษาจีนอีกภาษาหนึ่ง ในเรื่องของบทบาทการแปลในแวดวงสื่อมีความสำคัญน้อยมากในสังคมที่มีความเป็นพหุภาษาในประเทศมาเลเซียคือ ไม่พบภาษาที่มีการแปลในสื่อประเภทหนังสือพิมพ์และวิทยุ และพบการแปลน้อยมากในสื่อประเภทยานยนต์ ซึ่งเนื้อหาที่น่าสนใจนอกก็เขียนเป็นภาษาอังกฤษจะไม่เขียนเป็นภาษามาเลย์ ส่วนในสื่อโทรทัศน์จะพบว่ามีการแปลในรูปแบบบรรยายและการพากย์เสียง โดยแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษามาเลย์มากที่สุด

ส่วนภูมิภาคภาษาในแวดวงสื่อของประเทศมาเลเซีย ผู้เขียนได้ระบุว่าข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ภาษาที่เลือกใช้ในปีที่จะต้องสื่อสารกับคนเป็นจำนวนมากนั้น สามารถกำหนดภูมิภาคภาษาแวดวงสื่อเป็น 2 ตัวแทน คือ 1) สื่อที่เป็นตัวแทนของเอกชน จากห้างสรรพสินค้า 4 แห่ง ได้แก่ ห้างฟาเรนไฮต์ 88 (Fahrenheit 88) ห้างสุริเยเคแอลซีซี (Suria KLCC) ห้างสินค้าล็อต 10 (Lot 10) และห้างพาวิลเลียน (Pavilion) ห้างสรรพสินค้าทั้ง 4 แห่งตั้งอยู่ใจกลางเมืองกัวลาลัมเปอร์และถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม ในแต่ละวันจะมีประชาชนเดินทางมายังห้างสรรพสินค้าทั้งสี่แห่งเป็นจำนวนมาก ทั้งประชาชนชาวมาเลเซียและชาวต่างชาติพบว่า ห้างสุริเยเคแอลซีซี เลือกใช้อังกฤษใช้ในป้ายมากที่สุด รองลงมาจะเป็นห้างพาวิลเลียน ห้างสรรพสินค้าล็อต 10 และห้างฟาเรนไฮต์ 88 ส่วนป้ายภาษามาเลย์จะมีอยู่บ้างในสถานที่ เช่น ห้างฟาเรนไฮต์ 88 และห้างสุริเยเคแอลซีซี 2) สื่อที่เป็นตัวแทนรัฐบาล ผู้เขียนระบุว่าจากป้ายที่ปรากฏตามถนนทั้งหมด 4 จุด ได้แก่ จากสนามบินถึงโรงแรมพูลแมน จากโรงแรมพูลแมนถึงมหาวิทยาลัยมาลาया จากโรงแรมพูลแมนถึงหอสมุดแห่งชาติ และถนนบุกิตบินดัง ซึ่งเป็นถนนเส้นสำคัญของกรุงกัวลาลัมเปอร์ นอกจากบริเวณถนนสายต่าง ๆ

สนามบินนานาชาติกัวลาลัมเปอร์ และสถานีรถไฟใต้ดิน พบว่าภาษาที่ปรากฏในป้ายเป็นภาษามาลายูมากกว่าภาษาอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด เช่น สนามบินถึงโรงแรมพูลแมนจากโรงแรมถึงมหาวิทยาลัยมาลาเยา และจากโรงแรมพูลแมนถึงหอสมุดแห่งชาติ เป็นต้น

บทที่ 4 การใช้ภาษาในแวดวงการศึกษาของประเทศมาเลเซีย ในบทนี้ผู้เขียนได้ระบุนโยบายการศึกษาในประเทศมาเลเซียตั้งแต่ได้รับอิสรภาพจากอังกฤษ รัฐบาลมาเลเซียพยายามวางแผนระบบการศึกษาของชาติขึ้นมาใหม่สำหรับประชากรทุกกลุ่มชาติพันธุ์หลักของประเทศ โดยปกติแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ต่างใช้ภาษาหลักต่างกัน คือ กลุ่มชาติพันธุ์มลายูใช้ภาษามาลายู กลุ่มชาติพันธุ์จีนใช้ภาษาจีน และกลุ่มชาติพันธุ์อินเดียใช้ภาษาทมิฬ ซึ่งภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 3 กลุ่มนี้มีนัยแสดงอัตลักษณ์การดำรงอยู่ของชาติพันธุ์นั้น ๆ ในขณะที่ภาษาอังกฤษ แม้ไม่ใช่ภาษาของชาติพันธุ์ใด ๆ ในประเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นเพียงร่องรอยที่หลงเหลือจากการเป็นอาณานิคมของอังกฤษ แต่ก็มีบทบาทสำคัญในฐานะภาษาสำหรับการทำงาน ต่อมาเมื่อรัฐบาลมาเลเซียได้มีการดำเนินนโยบาย 1 ภาษา 1 ชาติ จึงต้องกำหนดให้ภาษามาลายูเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนของรัฐบาลทุกแห่ง แต่มิได้ห้ามใช้ภาษาอื่นในการจัดการเรียนการสอนอย่างเด็ดขาด นโยบายนี้อยู่บนพื้นฐานความคิดว่าผู้พูดภาษาเดียวกันย่อมเกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ความพยายามปรับเปลี่ยนนี้ เห็นได้ว่ารัฐบาลกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐใช้ภาษามาลายูและภาษาอังกฤษในโรงเรียน ซึ่งในเวลาต่อมาภาษาอังกฤษได้เป็นอีกหนึ่งภาษาที่ได้รับการอนุมัติให้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาของชาวจีนและอินเดียด้วย ต่อมาในปี 1956 รัฐบาลมีการกำหนดหลักสูตรมาตรฐานขึ้นมาใช้ โดยกำหนดให้ระดับชั้นมัธยมศึกษาเลือกใช้ภาษามาลายู และภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนเท่านั้น

ช่วงทศวรรษ 1960 ชาวมลายูชาตินิยมคัดค้านไม่ให้มีการกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียน แม้กระทั่งโรงเรียนของชาวจีนและชาวอินเดียก็เริ่มไม่พอใจนโยบายการศึกษานี้ ส่งผลให้ประชากรจากกลุ่มชาติพันธุ์รู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมและการถูกกลืนจนอาจหลงลืมรากเหง้าของตนไปในท้ายที่สุด จากความพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกันด้วยวิธีการให้สื่อสารด้วยภาษาเดียวกันนี้ รัฐบาลมาเลเซียจึงได้ออกกำหนดพระราชบัญญัติภาษาแห่งชาติ ในปี 1967 ทำให้โรงเรียนต้องเปลี่ยนไปใช้ภาษามาลายูเป็นสื่อการสอนทุกรายวิชาตั้งแต่ระดับชั้น ป.1 เป็นต้นไป ทั้งนี้ การบังคับให้

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา

ทุกโรงเรียนเปลี่ยนสื่อการสอนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษามาเลย์นั้น ได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อปี 1982 และใช้นโยบายนี้มาจนถึงปี 2002

เมื่อสิ้นสุดหลักสูตรการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในช่วงปี 2008 - 2009 ผลการประเมิน พบว่าการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์นั้น สร้างผลเสียมากกว่าผลดี เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษไม่เท่ากัน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาศักยภาพของผู้เรียนทั้งประเทศ พบว่าผู้เรียนที่มีภูมิลำเนาในชนบทมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษน้อยกว่าผู้เรียนที่มีภูมิลำเนาในเมืองหลวง เนื่องด้วยเหตุผลที่ว่าผู้เรียนนั้นมาจากความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ขาดทรัพยากรครูที่เชี่ยวชาญการสอนด้วยภาษาอังกฤษ ขาดเงินทุนซื้อตำราภาษาอังกฤษ และยังรวมถึงความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนรุ่นพ่อแม่ที่สื่อสารภาษาอังกฤษไม่ได้ ทำให้การพัฒนาภาษาอังกฤษของเด็กเหล่านี้ไม่ต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2012 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษลดลง ทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศยกเลิกการใช้หลักสูตรนี้ และกลับมาใช้ภาษามาเลย์เป็นสื่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง

ภูมิหลังระบบการศึกษาของมาเลเซียได้รับอิทธิพลจากระบบการศึกษาแบบอังกฤษมากเนื่องจากการเคยเป็นเมืองอาณานิคมของอังกฤษ โดยแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหรือการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 6 ปี ไม่จัดเป็นการศึกษามากับขั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดหาหรือจัดการของผู้ปกครองตัวเอง การเรียนการสอนในระดับนี้มุ่งเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาในระดับขั้นต่อไปเท่านั้น 2) การศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงประถมศึกษาตอนต้นและช่วงรับประถมศึกษาตอนปลาย ช่วงละ 3 ปี รวมระยะเวลาเรียน 6 ปี โรงเรียนที่สอนระดับประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก คือ โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ (National school) ซึ่งใช้ภาษามาเลย์เป็นสื่อการสอนและให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ ประเภทที่สอง คือ โรงเรียนตามแบบประถมศึกษาแห่งชาติ (National-type school) ใช้ภาษามาเลย์และภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับและสามารถใช้ภาษาจีนหรือภาษาทมิฬเป็นสื่อการสอนได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองจะเลือกให้นักเรียนเข้าเรียนใน

โรงเรียนที่สอนด้วยภาษามาลเลย์ ภาษาจีน หรือ ภาษาทมิฬ ก็ได้ ซึ่งข้อแตกต่างจากกล่าวได้ว่าเป็นข้อได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติจะเรียนรู้เพียงภาษามาลเลย์และภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่เด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนตามแบบประถมศึกษาแห่งชาติจะเรียนรู้ภาษาจีน หรือภาษาทมิฬเพิ่มเติมไปอีกหนึ่งภาษาด้วยอย่างไรก็ตาม เด็กที่เรียนในโรงเรียนตามแบบประถมศึกษาแห่งชาติเมื่อจบชั้นปีที่ 6 แล้วจะต้องใช้เวลาเรียนในชั้นที่เรียกว่า “ชั้นเลื่อน” เพิ่มอีก 1 ปี เพื่อปรับความรู้ภาษามาลเลย์และภาษาอังกฤษให้เท่าเทียมกับเด็กที่เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ 3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงแรก คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 3 ปี ซึ่งเรียกแต่ละชั้นว่า ฟอรัม เช่น ฟอรัม 1 ฟอรัม 2 เป็นต้น การศึกษาระดับนี้จะเน้นความรู้ทางด้านสามัญทั่วไป เช่น ภาษามาลเลย์ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ส่วนในช่วงที่สอง คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เวลาเรียน 2 ปี ซึ่งในระดับชั้นนี้แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สามัญ ซึ่งเรียนในเชิงวิชาการทั่วไป และสายเทคนิคซึ่งจะเรียนในเชิงความชำนาญทางวิชาชีพ และสามารถเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยเทคนิคเพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรต่อไป และ 4) การศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษาจะเป็นระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแบ่งได้หลายแบบ เช่น หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งใช้เวลาเรียนประมาณ 2 ปี หลักสูตรโพลีเทคนิค ซึ่งเน้นความรู้ทางเครื่องยนต์กลศาสตร์ต่าง ๆ และที่เรียกว่าฟอรัม 6 ซึ่งเป็น การเรียนต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียนประมาณ 1 - 1.5 ปีเป็นต้น หลักสูตรเหล่านี้เมื่อเรียนจบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรเพื่อรับรองคุณวุฒิสำหรับใช้สมัครสอบเรียนต่อในมหาวิทยาลัยต่อไป

นอกจากนี้ผู้เขียนยังระบุว่า การเลือกภาษาและการแปลภาษาในแวดวงการศึกษาของมาเลเซียพบว่า ในการเรียนการสอนจะมีการใช้ตำรา หนังสือเรียน หลากหลายภาษา เช่น ภาษามาลเลย์ ภาษาอังกฤษ ภาษาทมิฬ ภาษาอาหรับ และภาษาจีน แต่ไม่พบว่ามีการใช้หนังสือหรือตำราที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ ส่วนภูมิทัศน์ภาษาแวดวงการศึกษาในประเทศมาเลเซีย ผู้เขียนจำแนกชนิดของป้ายแวดวงการศึกษา ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1) ป้ายตึก หมายถึง ป้ายชื่อตึกหรืออาคารต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย และ 2) ป้ายกฎ หมายถึง ป้ายแสดงข้อบังคับหรือข้อห้ามของมหาวิทยาลัย

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิภาคภาษา

พบว่า การเลือกใช้รูปแบบป้ายหนึ่งภาษามีการเลือกใช้ภาษามาเลย์เป็นหลัก ส่วนการเลือกใช้ภาษาในป้ายติกและป้ายกฎ พบว่าป้ายติกเลือกใช้ภาษามาเลย์มากกว่าป้ายกฎ ในขณะที่ป้ายกฎมักเป็นป้ายสองภาษาคือ ภาษามาเลย์ – ภาษาอังกฤษ ดังนั้นจะเห็นว่า ภาษามาเลย์มีบทบาทต่อการนำการใช้กับป้ายต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมากกว่าภาษาอังกฤษ

บทที่ 5 การใช้ภาษาในแวดวงวรรณกรรม ในบทนี้ผู้เขียนได้ระบุว่าภาษาที่ใช้ในแวดวงวรรณกรรมของประเทศมาเลเซียมีการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยทางสังคมและการเมือง สืบเนื่องด้วยอดีตประเทศมาเลเซียตกเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษได้ปรากฏวรรณกรรมมาเลเซียที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก เช่น Litmus (1966) 30 Poems และ Malaysia Poetry in English เป็นต้น กล่าวโดย ชิน (Chin) กล่าวว่าในแวดวงวรรณกรรมของประเทศมาเลเซียจะแบ่งวรรณกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ วรรณกรรมของชาติ (National Literature) กับ วรรณกรรมทางเลือก (Sectional Literature) ซึ่งวรรณกรรมของชาติ เป็นวรรณกรรมที่เขียนด้วยภาษามาเลย์ (Bahasa Malaysia) และมีเนื้อหาแสดงถึงความเป็นมาเลเซีย ส่วนวรรณกรรมทางเลือกจะเป็นวรรณกรรมที่เขียนด้วยภาษาอื่น ๆ (Indigenous Language) เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาทมิฬ เป็นต้น ในส่วนของการแปลในแวดวงวรรณกรรม อาวัง กล่าวว่า รัฐบาลมาเลเซียได้จัดตั้งศูนย์การแปล (Translation Bureau) ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1923 เพื่อรองรับการเขียน การแปล และการแก้ไขสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล งานวรรณกรรมและงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในช่วงแรกงานศูนย์การแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษามาเลย์ โดยเริ่มจากการแปลวรรณกรรมทั่วไป ไปจนถึงการแปลบทความวิชาการ และในช่วงหลังนับแต่รัฐบาลมาเลเซียเริ่มให้ความสำคัญแก่ภาษาอังกฤษมากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนให้ใช้ภาษาอังกฤษในทุก ๆ ด้านทำให้ศูนย์การแปลเริ่มมีการแปลนวนิยายจากภาษามาเลย์เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนยังระบุว่า การเลือกภาษาและการแปลภาษาในแวดวงวรรณกรรมของมาเลเซีย ปัจจุบันภาพรวมของการเลือกใช้ภาษาในแวดวงวรรณกรรมของมาเลเซีย จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การเลือกภาษาในแวดวงวรรณกรรมของประเทศมาเลเซียในระดับรัฐบาล พบว่า นวนิยายเลือกภาษาใช้อังกฤษมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษามาเลย์ และอันดับสาม คือ ภาษาจีน นอกจากนี้ยังมีภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาฮินดีนีสเซีย

ภาษาทมิฬ ภาษาอิตาเลียน ภาษาดัตช์ และภาษาฝรั่งเศส 2) การเลือกใช้ภาษาในแวดวงวรรณกรรมของมาเลเซียในระดับเอกชน พบว่าเลือกหนังสือภาษาอังกฤษมากที่สุด รองลงมา คือ ภาษาจีน และอันดับสามคือ ภาษามาเลย์ นอกจากนี้ยังพบหนังสือสองภาษาคือ ภาษามาเลย์ – ภาษาอังกฤษ แต่พบเฉพาะหนังสือประเภทสอนทำอาหารเท่านั้น และ 3) การแปลในแวดวงวรรณกรรมของประเทศมาเลเซียเป็นภาษามาเลย์ พบว่าที่มีการแปลเพียงหนังสือสำหรับเด็ก แม้ว่าในนวนิยายที่มีชื่อเสียงที่ต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ ก็ไม่พบการแปลเป็นภาษามาเลย์ เว้นแต่นวนิยายจะถูกนำเข้ามาฉบับภาษาอังกฤษมาจำหน่ายแทน ซึ่งเห็นได้ชัดว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียสามารถอ่านเป็นภาษาอังกฤษได้ โดยที่ไม่ต้องอาศัยการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษามาเลย์

ส่วนภูมิภาคต้นภาษาแวดวงวรรณกรรมในการวิจัยด้านภูมิภาคต้นภาษาแวดวงวรรณกรรมมาเลเซีย พบว่าการใช้ป้ายรูปแบบหนึ่งภาษาเป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด รองลงมาคือ ป้ายภาษาจีน และป้ายภาษามาเลย์ นอกจากนี้ เป็นป้ายสองภาษา ซึ่งไม่ว่าจะเป็นป้ายสองภาษารูปแบบใดก็มักจะมีภาษาอังกฤษปรากฏอยู่ด้วยเสมอ

บทที่ 6 การใช้ภาษาในแวดวงการเมืองของประเทศมาเลเซีย ในบทนี้ผู้เขียนได้ระบุนโยบายการเมืองของประเทศมาเลเซียภายหลังจากการได้รับเอกราชจากอังกฤษเมื่อปี ค.ศ. 1957 รัฐต่าง ๆ บนคาบสมุทรมลายูได้รวมตัวกันเป็นสหพันธรัฐ (Federal Government) และมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญที่มีผู้นำสูงสุดมาจากสุลต่านในแต่ละรัฐ ซึ่งผลัดกันขึ้นครองตำแหน่งวาระละ 5 ปี โครงสร้างการปกครองของมาเลเซียแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ โดยมีรายละเอียดคือ 1) ฝ่ายบริหาร จะประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้นำสูงสุดของฝ่ายบริหารตามระบบรัฐสภา มาจากผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองที่สมาชิกได้รับเลือกเข้ามาในสภามากที่สุดหรืออาจเป็นหัวหน้าพรรคที่เป็นแกนนำในสภาผู้แทนราษฎรก็ได้เช่นกัน ส่วนคณะรัฐมนตรีเป็นกลุ่มบุคคลที่นายกรัฐมนตรีได้เลือกมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เข้ามาดำรงตำแหน่งในกระทรวงต่าง ๆ 2) ฝ่ายนิติบัญญัติ แบ่งออกเป็น 2 สภา คือ วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา (Dewan Negara) จะมี 70 ที่นั่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้มาจากการแต่งตั้งของนายกรัฐมนตรี กลุ่มที่ 2 มาจากการเลือกโดยสภานิติบัญญัติของทั้ง 13 รัฐ (State Legislatures) จำนวนรัฐละ 2 คน ส่วน สภาผู้แทนราษฎร (Dewan Rakyat)

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา

จะมี 219 ที่นั่ง มาจากเขตเลือกตั้งเขตละ 1 คน และ 3) ฝ่ายตุลาการ เป็นฝ่ายที่มีความอิสระสูงมาก เพราะไม่ถูกควบคุมโดยฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ อำนาจตุลาการใช้ระบบกฎหมายของอังกฤษคือ Common Law

นอกจากนี้ผู้เขียนยังระบุว่า กระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยคือ การเลือกตั้ง ดังนั้นสภาวะทางการเมืองในประเทศมาเลเซียก็ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ภาษาคือ การเลือกภาษาในกิจกรรมทางการเมืองโดยการเลือกใช้ภาษามาเลย์ เพราะมีการพบนัยสำคัญนอกเหนือไปจากการสื่อสารเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์คือ “การแสดงตนว่าเป็นคนมาเลย์และมีรากเหง้ามาจากแผ่นดินนี้ จึงควรเป็นผู้มีสิทธิ์และเสียงในการดูแลประเทศมาเลเซียอย่างแท้จริง” ซึ่งแนวคิดเช่นนี้แฝงนัยความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์อยู่อย่างลึกซึ้ง ถึงแม้จะมีการรณรงค์เรื่อง Bangsa Malaysia ซึ่งอดีตนายกรัฐมนตรี ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด ได้อธิบายว่า “Bangsa Malaysia หมายถึงบุคคลซึ่งสามารถระบุได้ว่าตนเองพูดภาษา Bahasa Malaysia และยอมรับรูปแบบการปกครองเพื่อที่จะตระหนักถึงเป้าหมายของ Bangsa Malaysia บุคคลผู้นั้นจะต้องยอมรับซึ่งกันและกันแบบที่เขาเป็นโดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องเชื้อชาติศาสนา” จากคำอธิบายนี้ ผู้เขียนตีความได้ว่า การระบุว่าใครจะเป็น “คนมาเลย์” ก็จะต้องพูดสื่อสารด้วยภาษามาเลย์ได้ การตีความเช่นนี้ ไม่ใช่เรื่องเกินจริงแต่อย่างใด แต่เมื่อกลับไปพิจารณานโยบายภาษาของประเทศมาเลเซียที่ปรากฏอยู่ในแวดวงการศึกษาจะพบว่า ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีเชื้อสายใดเป็นชาติพันธุ์ใดก็ตาม จะต้องได้เรียนภาษามาเลย์และเมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้นจะต้องผ่านการทดสอบภาษามาเลย์ก่อนจึงจะมีสิทธิ์เข้าเรียนในระดับถัดไป

ฉะนั้น การเป็นคนมาเลเซียจึงต้องพูดภาษามาเลย์ได้ แม้ว่าจะใช้ภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาทมิฬ เพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่าภาษามาเลย์ก็ตาม และมีประเด็นที่มีความน่าสนใจของการเลือกใช้ภาษากับบทบาทสำคัญต่อแวดวงการเมืองในประเทศมาเลเซีย ในการเลือกใช้ภาษามาเลย์เพื่อประกาศสาระสำคัญ ดังเช่น ตัวอย่างการเลือกใช้ภาษาในแวดวงการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศมาเลเซีย เป็นเหตุการณ์ที่นายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค (Najib Razak) ประกาศยุบสภาซึ่งมีผลทางกฎหมายในวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2561 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใน 60 วัน ซึ่งถือเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 14 นับตั้งแต่ได้รับเอกราชจากอังกฤษ การประกาศยุบสภาในครั้งนี้ นายกรัฐมนตรี

นาจิบ ราซัค เลือกใช้ภาษามลายู โดยไม่มีการแปลเป็นภาษาอื่น และไม่มีการขึ้นข้อความบรรยายเป็นภาษาอื่น ๆ กำกับการประกาศดังกล่าวในการถ่ายทอดสดทางช่อง K Multimedia และเผยแพร่ในเว็บ youtube หรือ <https://www.youtube.com/watch?v=0nkp\pp-3xQ&t=650s> ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเลือกใช้ภาษามลายูของนายนาจิบ ราซัค (Najib Razak) ในเหตุการณ์ประกาศยุบสภาข้างต้นทำให้เห็นว่าภาษามลายูมีบทบาทสำคัญต่อแวดวงการเมืองของประเทศมาเลเซีย หลักการเลือกใช้ภาษามลายู ในประกาศสำคัญดังกล่าว แสดงให้เห็นความพยายามในการนำเสนอตัวของนายนาจิบว่าเป็นชาวมลายูอย่างแท้จริง และควรได้รับการสนับสนุนให้เป็นตัวแทนของชาวมลายูทั้งประเทศ

ส่วนภูมิภาคภาษาในแวดวงการเมืองของประเทศมาเลเซีย ภาษามลายูมีบทบาทสำคัญมากที่สุด และมีการเลือกใช้ป้ายหนึ่งภาษาที่เป็นภาษามลายูมากที่สุด เช่น ป้ายหาเสียงของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในอดีต และป้ายรณรงค์การเลือกตั้งของรัฐบาลรองลงมาเป็นภาษาจีน และภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่าการเลือกใช้ภาษาอังกฤษมีบทบาทในแวดวงการเมืองน้อยมาก สำหรับป้ายสองภาษาหรือป้ายหลายภาษาในแวดวงการเมืองพบว่า ภาษามลายูเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญเนื่องจากมักปรากฏเป็นภาษาหนึ่งในป้ายหลายภาษา สำหรับภาษาจีนจะพบว่า มีบทบาทในแวดวงการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีการเลือกใช้ภาษาจีนในป้ายหนึ่งภาษา และป้ายสองภาษา ส่วนภาษาทมิฬมีความสำคัญน้อยที่สุดในแวดวงการเมืองของประเทศมาเลเซีย

อย่างไรก็ตาม การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้เขียนกล่าวว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง เนื่องจากไม่สามารถหาผู้ให้สัมภาษณ์ที่ยินยอมให้ข้อมูลการใช้ภาษาในแวดวงการเมืองได้อย่างเพียงพอ จึงต้องอาศัยการตีความจากการศึกษาภูมิภาคภาษาในแวดวงการเมืองเพื่อทำความเข้าใจการเลือกใช้ภาษาที่มีบทบาทต่อการเมืองของประเทศมาเลเซีย

บทที่ 7 ภาพรวมสถานการณ์ภาษาในประเทศมาเลเซีย ในบทนี้ผู้เขียนได้ระบุว่า ภาพรวมสถานการณ์ภาษาในประเทศมาเลเซียภายหลังจากได้รับอิสรภาพจากอังกฤษในปี ค.ศ. 1957 ประเทศมาเลเซียได้เร่งสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแก่คนในชาติ โดยมีการดำเนินนโยบาย “1 ภาษา 1 รัฐ 1 ชาติ” ด้วยเหตุผลว่าประเทศจะประสบความสำเร็จนั้น ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดและเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างชาติที่ขาดไม่ได้ และในปี ค.ศ. 1957 เพื่อลบอิทธิพลของอังกฤษที่มีเหนือดินแดนมาเลเซียและเพื่อกลั่นความคิด

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา

และวัฒนธรรมที่จะอ้างความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ให้อยู่ภายใต้ความเป็นมาเลย์ ที่จะแสดงตนว่าเป็นเจ้าของประเทศมาแต่เดิม ก็มีรัฐธรรมนูญมาตรา 152 ระบุว่า ภาษามาเลย์เป็นภาษาประจำชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้ออกข้อห้ามการใช้ภาษาอื่นอย่างเด็ดขาด ยกเว้นการติดต่อราชการที่ต้องใช้ภาษามาเลย์ แม้จะมีการกำหนดว่าภาษามาเลย์เป็นภาษาประจำชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกของมาเลเซียกลับเขียนเป็นภาษาอังกฤษและแปลเป็นภาษามาเลย์แล้วเสร็จเมื่อปี ค. ศ. 2002 แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของอังกฤษที่ยังหลงเหลืออยู่ในฐานะเจ้าอาณานิคม และการที่ประเทศมาเลเซียยกระดับภาษามาเลย์แต่เดิมเป็นเพียงภาษาของชาติพันธุ์หนึ่งบนแหลมมลายูให้เป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งนโยบายภาษาเช่นนี้ ย่อมทำให้ชาติพันธุ์อื่น ๆ ในประเทศเกิดความไม่พอใจ เพราะทำให้เกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งยังเป็นการบีบบังคับให้ลูกหลานชาติพันธุ์เหล่านั้นต้องเรียนรู้ที่จะสื่อสารด้วยภาษามาเลย์จนอาจกลายเป็นการละทิ้งชาติพันธุ์ของตนเองในอนาคต

ด้านการศึกษาเริ่มแรกประเทศมาเลเซียมีการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศทั้งนี้รัฐบาลมาเลเซียกำหนดให้สถานศึกษาของรัฐทุกแห่งสอนด้วยภาษามาเลย์ ส่วนโรงเรียนเอกชนที่สอนด้วยภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาทมิฬ และภาษาอังกฤษ ก็ยังสามารถสอนด้วยภาษาเหล่านั้นได้เช่นเดิม เพียงแต่จะไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่ทั้งนี้ไม่ว่าผู้เรียนจะเรียนมาจากสถานศึกษาใด ๆ ก็ตามทุกคนจะต้องผ่านการทดสอบวัดความรู้ภาษามาเลย์เมื่อจบแต่ละช่วงชั้นเสียก่อนจึงจะสามารถเลื่อนไปเรียนในระดับชั้นต่อไปได้ แต่ต่อมาเมื่อปี ค. ศ. 2003 รัฐบาลมาเลเซียวางนโยบายภาษาใหม่เพื่อเตรียมทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจทัดเทียมกับนานาประเทศ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ ส่วนวิชาอื่น ๆ ให้สอนเป็นภาษามาเลย์ แต่ทว่านโยบายนี้มีอายุอยู่จนถึง ค.ศ. 2012 รัฐบาลได้เปลี่ยนกลับไปใช้ภาษามาเลย์เป็นสื่อการสอนอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากผลการประเมินความสามารถของผู้เรียนลดลง

ด้านกฎหมาย เป็นแวดวงที่พบการเลือกใช้ทั้งภาษามาลเลย์และภาษาอังกฤษ ในกฎหมายว่าด้วยเรื่องเดียวกัน โดยไม่ได้ระบุว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นภาษาใด ก่อน – หลัง แต่ในส่วนของกราว์ดิเคาะห์ภูมิทัศน์ภาษาด้านกฎหมายแล้วพบว่าหน่วยงานรัฐบาลเลือกใช้ภาษามาลเลย์มากที่สุด ในขณะที่หน่วยงานเอกชนเลือกจะใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด

ด้านสื่อในที่นี้จะหมายรวมถึงโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ ซึ่งพบว่านิตยสารโทรทัศน์ และวิทยุ ประเทศมาเลเซียจะใช้ภาษามาลเลย์มากที่สุด และในทางกลับกันก็จะพบว่าหนังสือพิมพ์มีการเลือกใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด สำหรับการแปลในแวดวงสื่อจะพบจำนวนไม่มาก นอกจากในสื่อโทรทัศน์ มีการแปลจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษามาลเลย์มากที่สุด ส่วนนิตยสารพบข้อมูลการแปลน้อยมาก จะมีการอ่านจากภาษาอังกฤษโดยตรง ทำให้เห็นว่าชาวมาเลเซียใช้ภาษาได้หลายภาษาและสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี โดยไม่จำเป็นต้องมีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษามาลเลย์ ส่วนด้านภูมิทัศน์ภาษาของแวดวงสื่อ พบรูปแบบป้ายสองภาษา ส่วนใหญ่ปรากฏในพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของรัฐบาล หนึ่งในสองภาษามักจะเป็นภาษามาลเลย์ เช่น ป้ายสองภาษามาลเลย์ – ภาษาอังกฤษ

ด้านวรรณกรรมในประเทศมาเลเซียมีการเลือกใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุดทั้งในระดับรัฐบาลและระดับเอกชน ส่วนการแปลในแวดวงวรรณกรรมพบเพียงหนังสือของเด็ก ถ้าเป็นนวนิยายที่มีชื่อเสียงที่ต้นฉบับภาษาอังกฤษ และจะไม่พบการแปลเป็นภาษามาลเลย์ แต่จะนำเข้านวนิยายต้นฉบับมาจำหน่ายแทน ด้านภูมิทัศน์ภาษาในแวดวงวรรณกรรมของหนังสือท้องถิ่น แทนที่จะพบป้ายที่เลือกใช้ภาษามาลเลย์มากที่สุด กลับพบป้ายที่เลือกใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทบาทของการเลือกใช้ภาษาอังกฤษมีมากกว่าภาษามาลเลย์ในแวดวงนี้

ท้ายที่สุดคือ ด้านการเมืองเป็นแวดวงหนึ่ง que แสดงให้เห็นการเลือกใช้ภาษาอย่าง “จงใจ” อย่างเห็นได้ชัดเจน โดยการเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสมที่สามารถสร้างผลประโยชน์อย่างมหาศาลให้กับผู้ใช้ได้ภาษามาลเลย์ถูกนำมาใช้เพื่อเรียกร้องการยอมรับจากผู้ฟังในฐานะการแสดงตนว่าเป็นผู้มีรากเหง้ามาจากแผ่นดิน ผู้ที่มีสิทธิ์โดยชอบธรรมในการดูแลบริหารประเทศ ส่วนภาษาอื่น ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อเรียกร้องการยอมรับจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ยังมีความรู้สึกเป็นเอกเทศที่ไม่ความเสมอภาค ให้เป็นตัวแทนในการต่อสู้กับภาครัฐ

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิภาคภาษา

ข้อเสนอเชิงวิจารณ์ของหนังสือ คือ สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกใช้ภาษาและภูมิภาคภาษากับบทบาทที่แข่งขันกันระหว่างภาษาประจำชาติกับภาษาอังกฤษในประเทศกลุ่มอาเซียน เนื้อหาในเล่มมีความสำคัญต่อการเลือกใช้ภาษาในแวดวงต่าง ๆ ได้แก่ แวดวงกฎหมาย แวดวงการศึกษา แวดวงสื่อ แวดวงวรรณกรรม และแวดวงการเมือง ซึ่งตามประเด็นจะแบ่งออกเป็นการศึกษาเกี่ยวกับภูมิภาคภาษา การเลือกใช้ภาษาในแต่ละแวดวง รวมทั้งศึกษาการแปลโดยพิจารณาการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ เนื้อหาทั้งหมดเป็นความรู้ที่ได้จากการวิจัย เป็นข้อมูลที่ได้มาจากภาคสนาม กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมืองหลวงของประเทศมาเลเซีย และข้อมูลที่ได้จากการแหล่งอื่น ๆ เช่น วิทยุ อินเทอร์เน็ต โดยผ่านการจัดระเบียบข้อมูลนำมาวิเคราะห์ พร้อมทั้งได้ยกหลักฐานทางประวัติศาสตร์หรือที่มาของการเลือกใช้ภาษาเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์แวดวงทางภาษาในแต่ละยุคได้อย่างเห็นภาพ อีกทั้งยังมีภาพประกอบสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาทุกแวดวงทางภาษาพร้อมคำอธิบายไว้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ผู้เขียนได้สอดแทรกเนื้อหาในบางส่วนจากการตีความ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดมุมมองใหม่ ๆ เกิดความเข้าใจในศาสตร์ด้านการเลือกใช้ภาษาและภูมิภาคภาษาของประชาชนประเทศมาเลเซีย ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทที่แข่งขันกันระหว่างภาษาประจำชาติและภาษาอังกฤษในประเทศอาเซียน ทำให้เห็นภาพในทุกมิติของการเลือกใช้ภาษาในแวดวงสำคัญของประเทศมาเลเซีย กล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณค่ายิ่ง ด้วยความโดดเด่นที่เหมาะสำหรับนิสิต นักศึกษา นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่สนใจงานทางวิชาการกับประเด็นเรื่องความหลากหลายทางด้านภาษากับพัฒนาธรรมทางสังคม หรือมองในอีกแง่มุมมองหนึ่งสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานทางด้านภาษาศาสตร์สามารถนำแนวคิดการวิจัยแบบผสมผสานไปปรับปรุงพัฒนาการทำงาน เพื่อมุ่งเน้นการศึกษาทางด้านภาษาศาสตร์ รวมถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับงานวิจัยในหลากหลายสาขาวิชา เช่น สังคมศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมือง การปกครอง ฯลฯ และเป็นหนังสืออ่านเสริมที่ให้ความรู้ในระดับอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นสิ่งที่น่าสนใจในหนังสือเล่มนี้คือ สถานการณ์ภาษาในประเทศมาเลเซีย ภายหลังจากได้รับอิสรภาพจากอังกฤษ ประเทศมาเลเซียก็ได้เร่งสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแก่คนในกลุ่มชาติ โดยมีการดำเนินนโยบาย“1 ภาษา 1 รัฐ 1 ชาติ” ด้วยเหตุผลที่ว่าประเทศจะประสบความสำเร็จนั้น ภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างชาติที่ขาดไม่ได้ จึงมีรัฐธรรมนูญมาตรา 152 ระบุว่า ภาษามาเลย์เป็นภาษาประจำชาติ ด้วยเหตุผลเพื่อลบอิทธิพลของอังกฤษที่มีเหนือดินแดนมาเลเซีย และเพื่อกลืนความคิดและวัฒนธรรมที่จะอ้างความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ให้อยู่ภายใต้ความเป็นมาเลย์เท่านั้น เป็นการแสดงตนว่าเป็นเจ้าของประเทศมาแต่เดิม ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้ออกข้อห้ามการใช้ภาษาอื่นอย่างเด็ดขาด ยกเว้นการติดต่อกับราชการที่ต้องใช้ภาษามาเลย์ ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษามาเลย์ในการใช้ชีวิตหลังจากอิสรภาพจากอังกฤษอย่างเห็นได้ชัดเจน แม้จะมีการกำหนดว่าภาษามาเลย์เป็นภาษาประจำชาติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกของมาเลเซียกลับเขียนเป็นภาษาอังกฤษ และแปลเป็นภาษามาเลย์แล้วเสร็จเมื่อปี ค.ศ. 2002 แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลอังกฤษที่ยังหลงเหลืออยู่ในฐานะเจ้าอาณานิคมการที่ประเทศมาเลเซีย การยกระดับภาษามาเลย์ซึ่งแต่เดิมเป็นเพียงภาษาของชาติพันธุ์หนึ่งบนแหลมมลายูเป็นภาษาประจำชาติ ทำให้บุคคลชาติพันธุ์อื่นในประเทศเกิดความไม่พอใจเพราะรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียม อีกทั้งยังเป็นการบีบบังคับให้ลูกหลานชาติพันธุ์เหล่านั้นต้องเรียนรู้ที่จะสื่อสารด้วยภาษามาเลย์จนอาจกลายเป็นการละทิ้งชาติพันธุ์ของตนเองในอนาคต แสดงให้เห็นสถานการณ์การใช้ภาษาของประเทศมาเลเซียมีลักษณะที่ขาดเสถียรภาพอยู่พอสมควร เป็นเพราะนโยบายของประเทศมาเลเซียมีการเลือกใช้ภาษาอันสุดโต่งของฝ่ายบริหารที่เปลี่ยนไปมาระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาประจำชาติ ส่วนในแวดวงการเมืองเป็นที่แสดงให้เห็นของการเลือกใช้ภาษามาเลย์ได้อย่างชัดเจน โดยการเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสม ที่สามารถสร้างผลประโยชน์อย่างมหาศาลให้กับผู้ใช้ภาษามาเลย์ ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเรียกร้องการยอมรับจากผู้ฟัง เพื่อแสดงตนว่าเป็นผู้มีรากเหง้ามาจากแผ่นดินที่มีสิทธิ์โดยชอบธรรมในการบริหารประเทศ ส่วนภาษาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษามาเลย์ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการเรียกร้องให้เกิดการยอมรับจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีความสมภาคและเท่าเทียมกันในสังคมและยังเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งในการต่อสู้กับภาครัฐ

สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา

หากวิเคราะห์ทางด้านแวดวงการศึกษาของประเทศมาเลเซียที่เริ่มแรกมีการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลมาเลเซียกำหนดให้สถานศึกษาของรัฐทุกแห่งสอนด้วยภาษามาเลย์ ส่วนโรงเรียนเอกชนที่สอนด้วยภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาทมิฬ และภาษาอังกฤษ ก็ยังสามารถสอนด้วยภาษาเหล่านั้นได้เพียงแต่จะไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้ไม่ว่าผู้เรียนจะเรียนอยู่ในสถานศึกษาประเภทใดก็ตาม ทุกคนจะต้องผ่านการทดสอบการวัดความรู้ภาษามาเลย์ ภายหลังจากจบแต่ละช่วงชั้นเสียก่อน จึงจะสามารถเลื่อนไปเรียนในระดับชั้นต่อไปได้ ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 2003 รัฐบาลวางนโยบายภาษาใหม่เพื่อเตรียมทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกับนานาประเทศ ได้กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐสอนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ ส่วนวิชาอื่น ๆ ให้สอนเป็นภาษามาเลย์ แต่ทว่านโยบายนี้มีอายุอยู่จนถึงปี ค.ศ. 2012 เมื่อรัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนสื่อการสอนเป็นภาษามาเลย์อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากผลการประเมินความสามารถของผู้เรียนลดลง แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลในประเทศมาเลเซียยึดผู้เรียนเป็นหลักของการเลือกใช้ภาษาในการจัดการเรียนการสอน โดยเปลี่ยนจากการบังคับให้ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนมาใช้ภาษามาเลย์แทน

บทส่งท้าย

ภาษามีความสำคัญในทุกมิติของความเป็นมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน หนังสือเรื่องสถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและภูมิทัศน์ภาษา เป็นผลจากการวิจัยที่ศึกษาบทบาทของภาษาประจำชาติและภาษาสากลในแวดวงกฎหมาย สื่อ การศึกษา วรรณกรรม และการเมือง ซึ่งผู้เขียนแสดงให้เห็นสถานการณ์การเลือกใช้ภาษาในแวดวงสำคัญของมาเลเซียกับบทบาทที่พอดีในการเลือกใช้ภาษาระหว่างภาษาประจำชาติกับภาษาสากล เพื่อสร้างความสมดุลแห่งอำนาจของทั้งสองภาษาทำให้ประเทศมีความก้าวหน้าไปสู่ระดับสากล แต่ยังคงธำรงรักษาค่านิยมความเป็นชาติของชาวมาเลเซียให้คงอยู่ อีกทั้ง คุณค่าของหนังสือเล่มนี้ยังสามารถเป็นข้อมูลในการวางแผนทางการจัดการภาษา (Language Management) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางนโยบายภาษา (Language Policy)

เอกสารอ้างอิง

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ มนสิการ เสงสุวรรณ ชุตินชล เอมดิษฐ์ กุสุมา ทองเนียม และฉัตร
ชนก จันทร์แย้ม. (2561). *สถานการณ์ภาษาในมาเลเซีย : การเลือกภาษาและ
ภูมิทัศน์ภาษา*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Received: December 12, 2019

Revised: June 5, 2020

Accepted: June 6, 2020